



Ministerie van Financiën

# Belangrijkste wijzigingen belastingen **2016**

Wijzigingen belastingen Ministerie van  
n Financiën Wijzigingen belastingen M  
inisterie van Financiën Wijzigingen be  
lastingen Ministerie van Financiën Wi  
jzigingen belastingen Ministerie van F  
inanciën Wijzigingen belastingen Min  
isterie van Financiën Wijzigingen bela  
stingen Ministerie van Financiën Wijz  
igingen belastingen Ministerie van Fir

## Inleiding

Op 22 december 2015 heeft de Eerste Kamer ingestemd met het Belastingplan 2016. De wet treedt officieel in werking op 1 januari 2016, nadat de Koning deze heeft goedgekeurd. Vooruitlopend op de goedkeuring door de Koning geeft het ministerie van Financiën in dit bericht een overzicht van de belangrijkste wijzigingen in de belastingen per 1 januari 2016. In de tekst zijn tussen haakjes de bedragen vermeld zoals die gelden voor 2015.

De inflatiecorrectie voor 2016 leidt tot een bijstelling van de daarvoor in aanmerking komende bedragen met 0,5%.

## Hoofdstukindeling

Hoofdstuk 1	Inkomstenbelasting
Hoofdstuk 2	Loonbelasting
Hoofdstuk 3	Afdrachtvermindering speur- en ontwikkelingswerk
Hoofdstuk 4	Schenk- en erfbelasting
Hoofdstuk 5	Belastingen op milieugrondslag
Hoofdstuk 6	Autobelastingen
Hoofdstuk 7	Vennootschapsbelasting
Hoofdstuk 8	Btw, accijns en verbruiksbelasting
Hoofdstuk 9	Overig
Bijlage	Beleidsinformatie met belastingtarieven 2013-2016

## Aanvullende informatie

Dit document geeft een overzicht van de belangrijkste wijzigingen in de belastingen. Meer informatie over de voorwaarden en uitvoering van belastingregels vindt u op de site van de Belastingdienst via [www.belastingdienst.nl](http://www.belastingdienst.nl). Hier vindt u onder 'Veranderingen 2016' ook een overzicht met veranderingen in belastingregels per 2016 die voor u als particulier of ondernemer van belang kunnen zijn:

- [Voor particulieren](#)
- [Voor ondernemers](#)

Meer informatie over de achtergrond van regels vindt u op [www.rijksoverheid.nl](http://www.rijksoverheid.nl).

Wijzigingen ten opzichte van vorig jaar:

- In de bijlage is een overzicht opgenomen met de belastingtarieven over 2013-2016.
- U wordt niet meer verwezen naar overzichten over voorgaande jaren.
- De kleurstelling van het document is aangepast om de leesbaarheid te vergroten.

# Inhoud

<b>1</b>	<b>Inkomstenbelasting</b>	<b>5</b>
1.1	Tarieven	5
1.2	Heffingskortingen	7
1.3	Teruggaaf- en aanslaggrens voor de inkomstenbelasting	8
1.4	Reisaftrek	9
1.5	Eigen woning	9
1.6	Regeling specifieke zorgkosten	11
1.7	Weekenduitgaven gehandicapten	11
1.8	Scholingsuitgaven	11
1.9	Uitgaven voor inkomensvoorzieningen	12
1.10	Giftenaftrek	12
1.11	Aftrek uitgaven monumentenpanden	13
1.12	Verliezen op beleggingen in durfkapitaal	13
1.13	Willekeurige afschrijving milieubedrijfsmiddelen (Vamil)	13
1.14	Investeringsaftrek	13
1.15	Research en Development Aftrek (RDA)	14
1.16	Oudedagsreserve	15
1.17	Ondernemersaftrek	15
1.18	MKB-winstvrijstelling	16
1.19	Extra lijfrentepremieaftrek bij stakende ondernemers	16
1.20	Box 2	16
1.21	Box 3	16
<b>2</b>	<b>Loonbelasting</b>	<b>18</b>
2.1	Bijtelling auto van de zaak	18
2.2	Reiskostenvergoeding	18
2.3	Werkkostenregeling (WKR)	18
2.4	Rentevoordeel personeelsleningen voor eigen woning belast	19
<b>3</b>	<b>Speur- &amp; Ontwikkelingswerk (S&amp;O)</b>	<b>20</b>
3.1	Integratie RDA en S&O-afdrachtvermindering (WBSO)	20
3.2	Opzet S&O-afdrachtvermindering na integratie	20
3.3	Het forfait in de RDA gaat in gewijzigde vorm over naar de S&O-afdrachtvermindering	20
3.4	Overgangsregeling	20
3.5	Uitvoering	20
<b>4</b>	<b>Schenk- en erfbelasting</b>	<b>21</b>
4.1	Tarieven schenk- en erfbelasting	21
4.2	Vrijstellingen schenkbelasting	21
4.3	Vrijstellingen erfbelasting	21
4.4	Ondernemingsvermogen	22

<b>5</b>	<b>Belastingen op milieugrondslag</b>	<b>23</b>
5.1	Tarieven	23
<b>6</b>	<b>Autobelastingen</b>	<b>25</b>
6.1	Tarieven BPM	25
6.2	Tarieven MRB	25
<b>7</b>	<b>Vennootschapsbelasting</b>	<b>27</b>
7.1	Implementatie 'country-by-country reporting' en de OESO-standaard voor verrekenprijsdocumentatie	27
7.2	Modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen	27
7.3	Invoering anti-mismatchregel in de deelnemingsvrijstelling (implementatie wijzigingen Moeder-dochterrichtlijn)	27
7.4	Aanscherping van de regeling voor het buitenlands aanmerkelijk belang (implementatie wijzigingen Moeder-dochterrichtlijn)	27
<b>8</b>	<b>Btw, accijns en verbruiksbelasting</b>	<b>28</b>
8.1	Omzetbelasting (btw)	28
8.2	Accijnzen	28
8.3	Verbruiksbelasting	29
<b>9</b>	<b>Overige</b>	<b>30</b>
9.1	Overdrachtsbelasting	30
9.2	Toeslagen	30
	<b>Bijlage Beleidsinformatie met belastingtarieven 2013-2016</b>	<b>31</b>
	Schijven / tarieven Inkomstenbelasting	31
	Heffingskortingen	32
	Onbelaste vergoedingen/verstrekkingen (LB)	33
	Specifieke zorgkosten	33
	Vrijstellingen Box III	33
	Ondernemersaftrek/vrijstelling	33
	WVA S&O-afdrachtvermindering	33
	Diversen IB/LB	34
	Schijven / tarieven Vennootschapsbelasting	34
	Schenk- en erfbelasting	34
	Omzetbelasting	35
	Overig	35
	Milieubelastingen	35
	Tabaksaccijns	36
	Alcoholaccijns en frisdrankbelasting	36
	Brandstofaccijns	36
	MRB	36
	BPM	37

# 1 Inkomstenbelasting

## 1.1 Tarieven

### 1.1.1 Tarief box 1 (belastbaar inkomen uit werk en woning)

2016						
Belastbaar inkomen meer dan	maar niet meer dan	belastingtarief	tarief premie volksverzekeringen	totaal tarief	heffing over totaal van de schijven	
<b>Jonger dan AOW-leeftijd</b>						
-	€ 19.922	8,40%	28,15%	36,55%	€ 7.281	
€ 19.922	€ 33.715	12,25%	28,15%	40,40%	€ 12.853	
€ 33.715	€ 66.421	40,40%		40,40%	€ 26.066	
€ 66.421		52%**		52%**		
<b>AOW-leeftijd en ouder</b>						
<i>Geboren vanaf 1 januari 1946*</i>						
-	€ 19.922	8,40%	10,25%	18,65%	€ 3.715	
€ 19.922	€ 33.715	12,25%	10,25%	22,50%	€ 6.818	
€ 33.715	€ 66.421	40,40%		40,40%	€ 20.031	
€ 66.421		52%**		52%**		
<i>Geboren vóór 1 januari 1946</i>						
-	€ 19.922	8,40%	10,25%	18,65%	€ 3.715	
€ 19.922	€ 34.027	12,25%	10,25%	22,50%	€ 6.888	
€ 34.027	€ 66.421	40,40%		40,40%	€ 19.975	
€ 66.421		52%**		52%**		

\* inclusief houdbaarheidsbijdrage

De houdbaarheidsbijdrage is ingevoerd per 1 januari 2011. Door deze maatregel wordt de tweede tariefschijf jaarlijks nog maar met 75% van de inflatiecorrectie aangepast, waardoor mensen sneller in de derde tariefschijf vallen. De regeling geldt voor mensen die geboren zijn vanaf 1 januari 1946.

\*\* tariefsaanpassing aftrek kosten eigen woning

De aftrekbare kosten met betrekking tot een eigen woning zijn in 2016 aftrekbaar tegen een tarief van ten hoogste 50,5% (zie ook hierna onderdeel 1.5.1 over hypotheekrente).

2015						
Belastbaar inkomen meer dan	maar niet meer dan	belastingtarief	tarief premie volks- verzekeringen	totaal tarief	heffing over totaal van de schijven	
<b>Jonger dan AOW-leeftijd</b>						
-	€ 19.822	8,35%	28,15%	36,50%	€ 7.234	
€ 19.822	€ 33.589	13,85%	28,15%	42%	€ 13.016	
€ 33.589	€ 57.585	42%		42%	€ 23.094	
€ 57.585		52%**		52%**		
<b>AOW-leeftijd en ouder</b>						
1 januari 1946*						
-	€ 19.822	8,35%	10,25%	18,60%	€ 3.686	
€ 19.822	€ 33.589	13,85%	10,25%	24,1%	€ 7.004	
€ 33.589	€ 57.585	42%		42%	€ 17.082	
€ 57.585		52%**		52%**		
1 januari 1946						
-	€ 19.822	8,35%	10,25%	18,60%	€ 3.686	
€ 19.822	€ 33.857	13,85%	10,25%	24,1%	€ 7.068	
€ 33.857	€ 57.585	42%		42%	€ 17.034	
€ 57.585		52%**		52%**		

\* inclusief houdbaarheidsbijdrage

De houdbaarheidsbijdrage is ingevoerd per 1 januari 2011. Door deze maatregel wordt de tweede tariefschijf jaarlijks nog maar met 75% van de inflatiecorrectie aangepast, waardoor mensen sneller in de derde tariefschijf vallen. De regeling geldt voor mensen die geboren zijn vanaf 1 januari 1946.

\*\* tariefsaanpassing aftrek kosten eigen woning

De aftrekbare kosten met betrekking tot een eigen woning zijn in 2015 aftrekbaar tegen een tarief van ten hoogste 51% (zie ook hierna onderdeel 1.5.1 over hypotheekrente).

#### Premiepercentages volksverzekeringen

AOW	17,90%
ANW	0,60%
WLZ	9,65%
	28,15%

#### 1.1.2 **Tarief box 2 (belastbaar inkomen uit aanmerkelijk belang)**

Zie de tabel met [beleidsinformatie](#) in de bijlage.

#### 1.1.3 **Tarief box 3 (belastbaar inkomen uit sparen en beleggen)**

Zie de tabel met [beleidsinformatie](#) in de bijlage.

## 1.2 Heffingskortingen

### 1.2.1 Bedragen heffingskortingen

heffingskorting	jonger dan AOW-leeftijd		AOW-leeftijd en ouder	
	2016	2015	2016	2015
Maximale algemene heffingskorting lagere inkomens	€ 2.242	€ 2.203	€ 1.145	€ 1.123
Maximale algemene heffingskorting hogere inkomens	€ 0	€ 1.342	€ 0	€ 685
Maximale arbeidskorting lagere inkomens	€ 3.103	€ 2.220	€ 1.585	€ 1.132
Maximale arbeidskorting hogere inkomens	€ 0	€ 184	€ 0	€ 94
Maximale werkbonus	€ 1.119	€ 1.119		
Maximale inkomensafhankelijke combinatiekorting	€ 2.769	€ 2.152	€ 1.413	€ 1.097
Jonggehandicaptenkorting	€ 719	€ 715		
Ouderenkorting			€ 1.187	€ 1.042
Ouderenkorting bij een inkomen boven € 35.949 (€ 35.770)			€ 70	€ 152
Alleenstaande ouderenkorting			€ 436	€ 433
Korting groene beleggingen	0,7%*	0,7%*	0,7%*	0,7%*
Tijdelijke heffingskorting voor VUT en prepensioen	-	€ 61		
Levensloopverlofkorting (per jaar van deelname tot 2012)	€ 209	€ 207		

\* van de vrijstelling in box 3

### 1.2.2 Algemene heffingskorting

Vanaf een inkomen van € 19.922 (€ 19.822) wordt de algemene heffingskorting lager naarmate het belastbare inkomen uit werk en woning stijgt. Vanaf dit bedrag wordt de algemene heffingskorting afgebouwd met 4,822% (2,32%). De algemene heffingskorting kan uiteindelijk afbouwen tot nihil. Zie voor de overige bedragen van de algemene heffingskorting de [overzichtstabel](#).

De uitbetaling van de algemene heffingskorting aan de minstverdienende partner wordt afgebouwd in 15 jaar tijd met 6,67% per jaar. De afbouw is gestart in 2009. Dit betekent dat er in 2016 ten hoogste  $46 \frac{2}{3}\%$  ( $53 \frac{1}{3}\%$ ) of € 1.047 (€ 1.175) van de algemene heffingskorting wordt uitbetaald aan de minstverdienende partner. Deze afbouw geldt niet voor de belastingplichtige die geboren is voor 1 januari 1963.

### 1.2.3 Arbeidskorting

Met ingang van 2014 wordt de arbeidskorting voor hogere inkomens in drie stappen verder afgebouwd, uiteindelijk tot nihil. Per 1 januari 2016 start de afbouw (4% van het deel van het arbeidsinkomen dat hoger is dan het drempelbedrag) van de arbeidskorting bij een inkomen van € 34.015 (€ 49.770). Zie voor de overige bedragen van de arbeidskorting de overzichtstabel.

### 1.2.4 Werkbonus

De werkbonus is vervallen per 1 januari 2015. Mensen die op 1 januari 2016 62 of ouder zijn, kunnen in aanmerking blijven komen voor deze heffingskorting. Elk jaar schuift de grens een jaar op waardoor er geen 'nieuwe gevallen' meer bij komen. In 2018 zal de werkbonus geheel afgeschaft zijn.

- 1.2.5** **Inkomensafhankelijke combinatiekorting**  
Het basisbedrag van deze heffingskorting is € 1.039 (€ 1.033) indien met werken een arbeidsinkomen van minimaal € 4.881 (€ 4.857) wordt verdiend of indien er recht bestaat op de zelfstandigenaftrek. Voor elke euro die meer wordt verdiend dan € 4.881 (€ 4.857) loopt de inkomensafhankelijke combinatiekorting met 6,159% (4%) op tot maximaal € 2.769 (€ 2.152).
- 1.2.6** **Jonggehandicaptenkorting**  
Zie [overzichtstabel](#).
- 1.2.7** **Ouderenkorting**  
Zie [overzichtstabel](#).
- 1.2.8** **Alleenstaande ouderenkorting**  
Zie [overzichtstabel](#).
- 1.2.9** **Korting voor groene beleggingen**  
Zie [overzichtstabel](#).
- 1.2.10** **Tijdelijke heffingskorting voor VUT en prepensioen**  
De tijdelijke heffingskorting voor VUT en prepensioen vervalt per 1 januari 2016.
- 1.2.11** **Levensloopverlofkorting**  
De levensloopregeling is afgeschaft per 1 januari 2012. De levensloopverlofkorting vervalt daardoor ook. De in het verleden opgebouwde levensloopverlofkorting blijft intact voor deelnemers die op 31 december 2011 een saldo op hun levensloopregeling hebben staan. Deze deelnemers mogen tot en met 31 december 2021 blijven inleggen, tenzij ze inmiddels gebruik hebben gemaakt van de 80%-regeling.
- De levensloopverlofkorting is gelijk aan het bedrag van het opgenomen levenslooptegoed, maar ten hoogste € 209 (€ 207) per jaar waarin vóór 1 januari 2012 is gestort in de levensloopregeling. Bedragen aan levensloopverlofkorting die in voorafgaande jaren al zijn genoten worden in mindering gebracht.
- 1.3** **Teruggaaf- en aanslaggrens voor de inkomstenbelasting**  
De grens voor een teruggaaf op verzoek en de grens voor het opleggen van een aanslag zijn niet gewijzigd. De grens voor een teruggaaf op verzoek, voor te veel ingehouden loonbelasting en premie volksverzekering is € 14. De aanslaggrens voor de inkomstenbelasting is € 45.



## 1.4 Reisaftrek

Reiskosten openbaar vervoer				
Enkele reisafstand woon-werkverkeer in km		aftrekbedrag in 2016		aftrekbedrag in 2015
meer dan	niet meer dan			
0	10	-	-	-
10	15	€ 443		€ 440
15	20	€ 591		€ 588
20	30	€ 988		€ 983
30	40	€ 1.225		€ 1.218
40	50	€ 1.597		€ 1.589
50	60	€ 1.776		€ 1.767
60	70	€ 1.971		€ 1.961
70	80	€ 2.038		€ 2.027
80	-	€ 2.066		€ 2.055

Voor de belastingplichtige die op drie, twee of één dag(en) per week met het openbaar vervoer naar dezelfde plaats van werkzaamheden reist, bedraagt het aftrekbedrag indien de reisafstand niet meer beloopt dan 90 kilometer: drie kwart, de helft respectievelijk een kwart van het in de tabel aangegeven bedrag. Als de enkele reisafstand groter is dan 90 kilometer: € 0,23 (€ 0,23) per kilometer vermenigvuldigd met het aantal dagen waarop wordt gereisd, maar maximaal € 2.066 (€ 2.055).

## 1.5 Eigen woning

### 1.5.1 Tariefsaanpassing aftrek kosten eigen woning

In 2016 wordt het tarief waartegen de aftrekbare kosten met betrekking tot een eigen woning in de vierde belastingschijf kunnen worden afgetrokken met 1,5%-punt (1%) verlaagd. In 2016 bedraagt het tarief voor de aftrekbare kosten met betrekking tot een eigen woning daarom 50,5% voor zover de aftrek plaats zou vinden tegen het tarief van de vierde schijf.

### 1.5.2 Eigenwoningforfait

Het forfaitpercentage van de WOZ-waarde van de eigen woning bedraagt:

2016		
Als de WOZ-waarde meer is dan	maar niet meer dan	bedraagt het forfaitpercentage
-	€ 12.500	nihil
€ 12.500	€ 25.000	0,30%
€ 25.000	€ 50.000	0,45%
€ 50.000	€ 75.000	0,60%
€ 75.000	€ 1.050.000	0,75%
€ 1.050.000		€ 7.875 vermeerderd met 2,35% van de eigenwoningwaarde voor zover deze uitgaat boven € 1.050.000

2015		
Als de WOZ-waarde meer is dan	maar niet meer dan	bedraagt het forfaitpercentage
-	€ 12.500	nihil
€ 12.500	€ 25.000	0,30%
€ 25.000	€ 50.000	0,45%
€ 50.000	€ 75.000	0,60%
€ 75.000	€ 1.050.000	0,75%
€ 1.050.000		€ 7.875 vermeerderd met 2,05% van de eigenwoningwaarde voor zover deze uitgaat boven € 1.050.000

### 1.5.3 Vereenvoudiging informatieplicht bij eigenwoningschuld anders dan bij aangewezen administratieplichtigen

Er geldt een informatieplicht voor belastingplichtigen met een eigenwoningschuld die is aangegaan anders dan bij een aangewezen administratieplichtige (zoals een bank). Het gaat bijvoorbeeld om een schuld bij een familielid of de 'eigen' bv. Met ingang van 2016 wordt het proces van aanleveren van gegevens over dergelijke schulden vereenvoudigd. Tot 2016 moeten de gegevens via een apart modelformulier worden aangeleverd. Vanaf 2016 worden de gegevens via de aangifte inkomstenbelasting opgevraagd.

### 1.5.4 Verzachten sanctie bij aflossingsachterstand eigenwoningschuld

Sinds 2013 geldt voor eigenwoningschulden een annuïtaire aflossingseis. In bepaalde gevallen, zoals bij betalingsachterstanden, mag hiervan tijdelijk worden afgeweken. Indien de aflossingsachterstand niet binnen de hiervoor geldende termijnen is ingehaald, gaat de schuld waarvoor de aflossingsachterstand geldt permanent over naar box 3 en is de rente niet meer aftrekbaar. Dit geldt ook voor een eventueel nieuw af te sluiten schuld. De sanctie wordt met terugwerkende kracht tot en met 1 januari 2013 aangepast. De aangepaste sanctie werkt als volgt. Als niet binnen de termijnen voldoende is afgelost, gaat de schuld nog steeds over naar box 3 maar dit is niet langer permanent. Als de schuld weer aan de eisen van een eigenwoningschuld voldoet, gaat de schuld weer naar box 1 en is vanaf dat moment de rente weer aftrekbaar. Ook kan een nieuw af te sluiten schuld gaan kwalificeren als eigenwoningschuld.

### 1.5.5 Kapitaalverzekering eigen woning en spaarrekening of beleggingsrecht eigen woning

Het rentevoordeel begrepen in de uitkeringen uit een kapitaalverzekering eigen woning, een beleggingsrekening eigen woning en een spaarrekening eigen woning tezamen is onbelast als de uitkering niet meer bedraagt dan:

- € 36.800 (€ 36.600) bij 15 tot en met 19 jaar premiebetaling/inleg;
- € 162.000 (€ 161.500) bij 20 jaar of langer premiebetaling/inleg.

De totale vrijstelling kan nooit meer bedragen dan € 162.000 (€ 161.500) per belastingplichtige gedurende zijn leven. Indien er sprake is van fiscaal partnerschap kunnen beide partners op verzoek hun vrijstelling benutten voor een uitkering ook als slechts één van beide partners als gerechtigde is aangewezen.

### 1.5.6 Kamerverhuurvrijstelling

De vrijstelling voor kamerverhuur bedraagt € 5.069 (€ 4.954).

## 1.6 Regeling specifieke zorgkosten

Uitgaven voor specifieke zorgkosten komen slechts voor aftrek in aanmerking voor zover deze boven bepaalde inkomensdrempels komen.

Drempel 2016		
Drempelinkomen van	Drempelinkomen tot	Drempel
-	€ 7.563	€ 128
€ 7.563	€ 40.175	1,65% van het drempelinkomen
€ 40.175 of meer		1,65% van € 40.175 vermeerderd met 5,75% van het bedrag dat hoger is dan € 40.175

Drempel 2015		
Drempelinkomen van	Drempelinkomen tot	Drempel
-	€ 7.525	€ 127
€ 7.525	€ 39.975	1,65% van het drempelinkomen
€ 39.975 of meer		1,65% van € 39.975 vermeerderd met 5,75% van het bedrag dat hoger is dan € 39.975

De regeling uitgaven voor specifieke zorgkosten kent een vermenigvuldigingsfactor voor de aftrekposten met uitzondering van de uitgaven voor genees- en heelkundige hulp. De vermenigvuldigingsfactor is van toepassing wanneer het drempelinkomen niet meer bedraagt dan € 34.027 (€ 33.857). De vermenigvuldigingsfactor bedraagt 2,13 voor personen die de AOW-leeftijd hebben bereikt. Voor personen die de AOW-leeftijd nog niet hebben bereikt, is de vermenigvuldigingsfactor 1,40.

## 1.7 Weekenduitgaven gehandicapten

De volgende bedragen komen voor aftrek in aanmerking:

- € 10 (€ 10) per dag van verzorging van de gehandicapte door de belastingplichtige;
- € 0,19 (€ 0,19) per kilometer voor het vervoer van de gehandicapte per auto door de belastingplichtige over de reisafstand tussen de plaats waar de gehandicapte doorgaans verblijft en de plaats waar de belastingplichtige doorgaans verblijft.

## 1.8 Scholingsuitgaven

Scholingsuitgaven zijn uitgaven voor het door belastingplichtige zelf volgen van een opleiding of studie met het oog op het verwerven van inkomen uit werk en woning. Voor de aftrek van de uitgaven geldt een drempel van € 250 (€ 250) en een maximum van € 15.000 (€ 15.000). Alleen de werkelijk gemaakte kosten kunnen in aftrek worden gebracht. Voor belastingplichtigen met recht op studiefinanciering geldt dat aftrek voor scholingsuitgaven vanaf het studiejaar 2015/2016 niet meer toegestaan is.

## 1.9 Uitgaven voor inkomensvoorzieningen

Indien voldaan is aan de voorwaarden voor aftrek, gelden voor de hoogte van de premieaftrek de volgende regels:

- Betaalde bedragen zijn aftrekbaar voor zover belastingplichtige een pensioentekort heeft en op 1 januari 2016 de AOW-leeftijd nog niet heeft bereikt. De hoogte van het aftrekbare bedrag moet bepaald worden aan de hand van de jaarruimte en/of reserveringsruimte. Bij de berekening van de jaarruimte zijn onder meer het inkomen en de pensioenaangroei van het voorafgaande kalenderjaar bepalend.
- De jaarruimte bedraagt in het jaar 2016 ten hoogste 13,8% van de premiegrondslag (maximaal € 12.355) (€ 12.153). De reserveringsruimte bedraagt de niet-benutte jaarruimte in de aan het kalenderjaar voorafgaande zeven jaar, maar bedraagt in het jaar van aftrek ten hoogste 17% van de premiegrondslag met een maximum van € 7.088 (€ 7.052). Voor belastingplichtigen die bij het begin van het kalenderjaar een leeftijd hebben bereikt van 55 jaar en 6 maanden, wordt het maximumbedrag van € 7.088 verhoogd tot € 13.997 (€ 13.927).

De maximale premiegrondslag bestaat uit bepaalde inkomensbestanddelen uit box 1 tot ten hoogste € 101.519 (€ 100.000), verminderd met een franchisebedrag van € 11.996 (€ 11.936).

Voor tijdelijke oudedagslijfrenten is het maximale bedrag van de jaaruitkering € 21.248 (€ 21.142).

De afkoop van een lijfrente met een waarde in het economische verkeer van maximaal € 4.303 (€ 4.281) wordt alleen in de heffing van inkomstenbelasting betrokken. De berekening van de revisierente – die normaliter verschuldigd is bij afkoop – blijft hierbij achterwege.

## 1.10 Giftenaftrek

Voor giften die niet in de vorm van periodieke uitkeringen zijn gedaan (de zogenaamde andere giften) geldt een drempel van € 60 of, als dat meer is, 1% van het verzamelinkomen (vóór toepassing van de persoonsgebonden aftrek). Tevens geldt voor deze andere giften een maximum van 10% van dat inkomen. Bij partners geldt dat zij hun andere giften en hun verzamelinkomens moeten samenvoegen.

Giften die de vorm hebben van het afzien van een vergoeding van kosten voor vervoer per auto, anders dan per taxi, worden in aanmerking genomen voor € 0,19 (€ 0,19) per kilometer. Het afzien van een kostenvergoeding, bijvoorbeeld door een vrijwilliger, kan onder voorwaarden worden aangemerkt als aftrekbare gift.

Een gift aan een ANBI die is aangemerkt als culturele instelling kan in aanmerking worden genomen voor 1,25 keer het bedrag van de gedane gift. Deze extra aftrek wordt toegepast over maximaal € 5.000 van de aan culturele instellingen gedane giften.

### 1.11 Aftrek uitgaven monumentenpanden

Onderhoudskosten voor monumenten zijn (na aftrek van eventuele subsidies) voor 80% aftrekbaar. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen monumenten die als eigen woning worden belast in box 1 en monumenten die als overig vermogen worden belast in box 3.

Kosten voor een monumentenpand dat is gelegen binnen de EU, Liechtenstein, Noorwegen of IJsland zijn onder voorwaarden aftrekbaar. Er is een erkenning van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap nodig dat:

- het monumentenpand een element vormt van het Nederlands cultureel erfgoed, en
- het monumentenpand voor aanwijzing als rijksmonumentenpand in aanmerking zou komen als het op Nederlands grondgebied zou zijn gelegen.

### 1.12 Verliezen op beleggingen in durfkapitaal

Deze persoonsgebonden aftrekpost is vervallen vanaf 1 januari 2011. Voor leningen die voor 1 januari 2011 zijn verstrekt blijft de aftrek mogelijk. Een bedrag dat door de schuldeiser binnen 8 jaar na het verstrekken van de geldlening aan een beginnende ondernemer niet meer voor verwezenlijking vatbaar is en dat wordt afgeschreven, kon tot een bedrag van € 46.984 per beginnende ondernemer waaraan is geleend, in aanmerking worden genomen als persoonsgebonden aftrekpost.

### 1.13 Willekeurige afschrijving milieubedrijfsmiddelen (Vamil)

De Vamil biedt de mogelijkheid de investeringskosten willekeurig af te schrijven en geldt voor ondernemers die investeren in bedrijfsmiddelen die zijn aangewezen op de Milieulijst (investeringen in het belang van de bescherming van het Nederlandse milieu).

De Vamil kan worden toegepast op 75% van de aanschaffings- en voortbrengingskosten, verminderd met de restwaarde. De overige 25% volgt het reguliere afschrijffregime. In totaal kan voor niet meer dan € 25 miljoen aan investeringen willekeurig worden afgeschreven.

### 1.14 Investeringsaftrek

#### 1.14.1 Kleinschaligheidsinvesteringsaftrek (KIA)

De belastingplichtige die in een kalenderjaar investeert in bedrijfsmiddelen, kan een bedrag dat volgt uit de tabel van de winst over dat jaar aftrekken.

Bij een investeringsbedrag in een kalenderjaar van:

2016		
meer dan	maar niet meer dan	bedraagt de kleinschaligheidsinvesteringsaftrek
–	€ 2.300	0
€ 2.300	€ 56.024	28% van het investeringsbedrag
€ 56.024	€ 103.748	€ 15.687
€ 103.748	€ 311.242	€ 15.687 verminderd met 7,56% van het gedeelte van het investeringsbedrag dat de € 103.748 te boven gaat
€ 311.242	-	0

Bij een investeringsbedrag in een kalenderjaar van:

2015		
meer dan	maar niet meer dan	bedraagt de kleinschaligheidsinvesteringsaftrek
–	€ 2.300	0
€ 2.300	€ 55.745	28% van het investeringsbedrag
€ 55.745	€ 103.231	€ 15.609
€ 103.231	€ 309.693	€ 15.609 verminderd met 7,56% van het gedeelte van het investeringsbedrag dat de € 103.231 te boven gaat
€ 309.693	-	0

#### 1.14.2 **Energie-investeringsaftrek (EIA)**

Het percentage voor de EIA bedraagt 58,0% (41,5%). De EIA is van toepassing op investeringen waarvan het investeringsbedrag hoger is dan € 2.500 (€ 2.500). Als bedrag aan energie-investeringen wordt ten hoogste in aanmerking genomen € 120 miljoen (€ 119 miljoen). Bij een samenwerkingsverband worden de investeringen voor het hele samenwerkingsverband samengenomen.

Investeringen kunnen voor zowel de kleinschaligheidsinvesteringsaftrek (KIA) als de EIA in aanmerking komen. Heeft de ondernemer gekozen voor de EIA, dan komt de investering niet tevens in aanmerking voor de milieu-investeringsaftrek (MIA).

#### 1.14.3 **Milieu-investeringsaftrek (MIA)**

De MIA geldt voor ondernemers en bedrijven die investeren in bedrijfsmiddelen die zijn aangewezen op de Milieulijst (investeringen in het belang van de bescherming van het Nederlandse milieu). Hieronder kunnen tevens worden begrepen de kosten van een milieuadvies.

De MIA bedraagt in 2016 (en 2015):

- voor milieu-investeringen die behoren tot categorie I 36%;
- voor milieu-investeringen die behoren tot categorie II 27%, en;
- voor milieu-investeringen die behoren tot categorie III 13,5%.

De MIA is van toepassing op investeringen waarvan het investeringsbedrag hoger is dan € 2.500 (€ 2.500). In totaal kan voor niet meer dan € 25 miljoen aan investeringen in aanmerking worden genomen.

Investeringen kunnen voor zowel de KIA als de MIA in aanmerking komen. Heeft de ondernemer gekozen voor de EIA, dan komt de investering niet tevens in aanmerking voor de MIA.

#### 1.14.4 **Desinvesteringsbijtelling**

De desinvesteringsdrempel is € 2.300 (€ 2.300).

### 1.15 **Research en Development Aftrek (RDA)**

De RDA gaat met ingang van 2016 op in de afdrachtvermindering speur- en ontwikkelingswerk. Zie verder [hoofdstuk 3](#) van dit eindejaarsbericht.

## 1.16 Oudedagsreserve

De toevoeging aan de oudedagsreserve over een kalenderjaar bedraagt 9,8% (9,8%) van de winst, maar niet meer dan € 8.774 (€ 8.631).

Deze toevoeging wordt verminderd met de ten laste van de winst gekomen pensioenpremies.

De toevoeging bedraagt ten hoogste het bedrag waarmee het ondernemingsvermogen bij het einde van het kalenderjaar de oudedagsreserve bij het begin van het kalenderjaar te boven gaat.

## 1.17 Ondernemersaftrek

De ondernemersaftrek is het gezamenlijke bedrag van:

- de zelfstandigenaftrek;
- de aftrek voor speur- en ontwikkelingswerk;
- de meewerkaftrek;
- de startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid en
- de stakingsaftrek.

### 1.17.1 Zelfstandigenaftrek

Zie de tabel met [beleidsinformatie](#) in de bijlage.

### 1.17.2 Aftrek speur- en ontwikkelingswerk

De S&O aftrek bedraagt € 12.484 (€ 12.421). Indien de ondernemer in een of meer van de vijf voorafgaande kalenderjaren geen ondernemer was en bij hem in die periode niet meer dan tweemaal de S&O-aftrek is toegepast, wordt de aftrek speur- en ontwikkelingswerk verhoogd met € 6.245 (€ 6.213) (aanvullende S&O-aftrek starters).

### 1.17.3 Meewerkaftrek

De meewerkaftrek geldt voor de ondernemer die aan het uren criterium voldoet en van wie de partner zonder enige vergoeding arbeid verricht in een onderneming waaruit de belastingplichtige als ondernemer winst geniet.

Bij arbeid van de partner die gedurende het kalenderjaar een aantal uren in beslag neemt:

gelijk aan of meer dan	maar minder dan	bedraagt de meewerkaftrek
525	875	1,25% van de winst
875	1.225	2% van de winst
1.225	1.750	3% van de winst
1.750		4% van de winst

### 1.17.4 Startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid

Zie de tabel met [beleidsinformatie](#) in de bijlage.

### 1.17.5 Stakingsaftrek

Zie de tabel met [beleidsinformatie](#) in de bijlage.

### 1.18 MKB-winstvrijstelling

Zie de tabel met [beleidsinformatie](#) in de bijlage.

### 1.19 Extra lijfrentepremieaftrek bij stakende ondernemers

De extra ruimte aan lijfrentepremieaftrek bij ondernemers die hun onderneming of een gedeelte van hun onderneming staken bedraagt maximaal:

Bij	2016	2015
<ul style="list-style-type: none"><li>overdrachten door ondernemers die ten hoogste 5 jaar jonger zijn dan de AOW-leeftijd (2016: ouder dan 60 jaar en 6 maanden)</li><li>overdrachten door ondernemer die 45% of meer arbeidsongeschikt is</li><li>het staken van de onderneming door overlijden</li></ul>	€ 449.283	€ 447.047
<ul style="list-style-type: none"><li>overdrachten door ondernemers met een leeftijd tussen de 15 en 5 jaar lager dan de AOW-leeftijd (2016: een leeftijd tussen de 50 jaar en 6 maanden en 60 jaar en 6 maanden)</li><li>overdrachten door ondernemers indien de lijfrente-uitkeringen direct ingaan</li></ul>	€ 224.649	€ 223.531
In de overige gevallen	€ 112.330	€ 111.771

### 1.20 Box 2

Per 15 september 2015 is de regelgeving gewijzigd voor de conserverende aanslag opgelegd bij emigratie van een aanmerkelijk belanghouder. De conserverende aanslag wordt niet langer louter door tijdsverloop kwijtgescholden. Daarnaast wordt de conserverende aanslag in meer situaties geïnd.

### 1.21 Box 3

#### 1.21.1 Heffingvrij vermogen

Bij de berekening van het voordeel uit sparen en beleggen heeft een belastingplichtige recht op een heffingvrij vermogen van € 24.437 (€ 21.330).

#### 1.21.2 Ouderentoeslag

De ouderentoeslag vervalt per 1 januari 2016.

#### 1.21.3 Vrijstelling groene beleggingen

Van de vermogensrendementsheffing zijn vrijgesteld groene beleggingen tot een gezamenlijk maximum van € 57.213 (€ 56.928). Groene beleggingen zijn beleggingen in fiscaal erkende groene fondsen. Indien de belastingplichtige het hele jaar dezelfde fiscale partner heeft dan geldt een gezamenlijke vrijstelling voor groene beleggingen van € 114.426 (€ 113.856).

#### 1.21.4 Vrijstelling spaarloonregeling

De spaarloonregeling is vervallen per 1 januari 2012. Per 1 januari 2016 is de overgangsregeling ook uitgefaseerd. De fictie dat soort aandelen verkregen in het kader van de spaarloonregeling behoren tot de grootst mogelijke soort, zodat deze minder snel in box 2 worden belast, is tevens vervallen.



**1.21.5** *Vrijstelling voor een uitvaartverzekering*

De vrijstelling voor een uitvaartverzekering of een andere overlijdensrisicoverzekering in box 3 bedraagt € 6.956 (€ 6.921). De vrijstelling voor de bankspaarvariant, waarbij mensen op een geblokkeerde bankrekening genoemd bedrag kunnen sparen voor de uitvaart, is vervallen per 1 januari 2016.

**1.21.6** *Kapitaaluitkering uit levensverzekering; overgangsrecht*

Voor op 14 september 1999 al bestaande kapitaalverzekeringen kan onder voorwaarden een waarde vrijstelling in box 3 van maximaal € 123.428 van toepassing zijn. Indien de belastingplichtige het hele jaar dezelfde fiscale partner heeft, dan geldt een gezamenlijke vrijstelling van maximaal € 246.856.

Daarnaast geldt bij uitkering van een dergelijke kapitaalverzekering dat de uitkering tot maximaal €123.428 kan zijn vrijgesteld. Indien er sprake is van fiscaal partnerschap kunnen beide partners op verzoek hun vrijstelling benutten voor een uitkering ook als slechts één van beide partners als gerechtigde is aangewezen.

**1.21.7** *Schulden*

Voor de berekening van het voordeel uit sparen en beleggen worden schulden in aanmerking genomen voor zover de gezamenlijke waarde meer bedraagt dan € 3.000 (€ 3.000). Als de belastingplichtige het hele jaar dezelfde partner heeft, geldt een schuldendrempel van € 6.000 (€ 6.000) voor de belastingplichtige en diens partner samen.

**1.21.8** *Vrijstelling contant geld*

Er geldt een vrijstelling voor contant geld en vergelijkbare vermogensrechten (zoals cadeau-bonnen) van € 520 (€ 517) per belastingplichtige en dus € 1.040 (€ 1.034) voor partners.

## 2 Loonbelasting

### 2.1 Bijtelling auto van de zaak

Indien een auto van de zaak voor meer dan 500 kilometer per jaar privé wordt gebruikt, geldt een bijtelling voor dat privégebruik van 25% van de waarde van de auto. Afhankelijk van de CO<sub>2</sub>-uitstoot van de auto kan een werknemer in aanmerking komen voor een milieu-gerelateerde korting op de bijtelling. Met ingang van 2016 wijzigen voor nieuwe auto's zowel de CO<sub>2</sub>-uitstootgrenzen als de kortingspercentages.

In de tabellen hieronder zijn opgenomen de CO<sub>2</sub>-schijfgrenzen en de bijtelling na milieu-gerelateerde korting per 1 januari 2016 respectievelijk per 1 januari 2015.

Bijtelling afhankelijk van CO <sub>2</sub> -uitstoot (in gr/km)	
<b>2016</b>	
Alle brandstoffen	
4% bijtelling	0
15% bijtelling	1-50
21% bijtelling	51-106
25% bijtelling	>106

<b>2015</b>	
Alle brandstoffen	
4% bijtelling	0
7% bijtelling	1-50
14% bijtelling	51-82
20% bijtelling	83-110
25% bijtelling	>110

### 2.2 Reiskostenvergoeding

De maximale belastingvrije reiskostenvergoeding is € 0,19 per kilometer. Voor reizen met het openbaar vervoer mogen de werkelijke kosten worden vergoed.

### 2.3 Werkkostenregeling (WKR)

Het volgende verandert in de werkkostenregeling per 1 januari 2016:

#### Aanscherpen gebruikelijkheids criterium

In de wet is bepaald dat de werkgever in geval van tegenwoordige arbeid vergoedingen en verstrekkingen als eindheffingsbestanddeel kan aanwijzen. Daarbij geldt als voorwaarde dat deze vergoedingen en verstrekkingen niet in belangrijke mate afwijken van wat in overeenkomstige omstandigheden gebruikelijk is. Dit wordt het gebruikelijkheids criterium genoemd.

Vanaf 1 januari 2016 wordt het gebruikelijkheids criterium verduidelijkt. Het gaat erom dat het (als eindheffingsbestanddeel) aanwijzen van de verstrekking of vergoeding gebruikelijk moet zijn.

Bij de toets of is voldaan aan het gebruikelijkheids criterium, is onder andere de aard van de vergoeding of verstrekking van belang. Het is bijvoorbeeld niet gebruikelijk dat het maandloon van een werknemer wordt aangewezen als eindheffingsbestanddeel. Hetzelfde geldt bijvoorbeeld voor vakantiegeld, hoge bonussen of vergoeding van vermogensschade bij indienst-treding. Het aanwijzen van vergoedingen of verstrekkingen die een relatie hebben met kosten die de werknemer maakt, onderscheidenlijk zonder de verstrekking zou moeten maken, in het kader van de behoorlijke vervulling van zijn dienstbetrekking, zal eerder gebruikelijk zijn dan het aanwijzen van pure beloningsbestanddelen.

Wanneer de omvang van de aangewezen vergoedingen en verstrekkingen ongebruikelijk is, wordt bekeken hoe groot de afwijking is van het gebruikelijke. Volgens het gebruikelijkheids-criterium geldt namelijk dat de omvang van als eindheffingsbestanddeel aangewezen vergoe-dingen en verstrekkingen niet in belangrijke mate groter mag zijn dan de omvang van de vergoedingen en verstrekkingen die in overeenkomstige omstandigheden in de regel als eindheffingsbestanddeel worden aangewezen.

#### **2.4 Rentevoordeel personeelsleningen voor eigen woning belast**

Per 1 januari 2016 vervalt de nihilwaardering voor het rentevoordeel van een personeelslening voor de eigen woning. Dit geldt ook voor het voordeel ter zake van de kosten die aan de lening zijn verbonden. Het rentevoordeel en het kostenvoordeel mogen niet aangewezen worden als eindheffingsloon als het gaat om een lening waarvan de rente aftrekbaar is in de inkomsten-belasting. Het rentevoordeel en het kostenvoordeel moeten tot het loon van de werknemer gerekend worden. De werknemer kan het belaste rentevoordeel en het belaste kostenvoordeel in de inkomstenbelasting aftrekken bij de eigenwoningregeling onder de voorwaarden die daarvoor gelden.

## 3 Speur- & Ontwikkelingswerk (S&O)

### 3.1 Integratie RDA en S&O-afdrachtvermindering (WBSO)

De kosten en uitgaven voor speur- en ontwikkelingswerk (S&O) die eerst onder de RDA vielen, komen met ingang van 2016 onder het regime van de S&O-afdrachtvermindering.

### 3.2 Opzet S&O-afdrachtvermindering na integratie

Er gelden twee schijven met een voordeelpercentage van respectievelijk 32 en 16% (35% en 14%), afhankelijk van de totaal gemaakte S&O-kosten. De grens tussen de eerste en de tweede schijf ligt bij € 350.000 (€ 250.000) aan gemaakte kosten. Het verhoogde starterspercentage van de eerste schijf blijft bestaan en gaat van 50 naar 40%. Het plafond vervalt (was € 14 miljoen).

### 3.3 Het forfait in de RDA gaat in gewijzigde vorm over naar de S&O-afdrachtvermindering

Vanaf 2016 is toepassing niet langer afhankelijk van het aantal S&O-uren in de aanvraag. Bedrijven kunnen kiezen of ze het forfait willen toepassen. Die keuze geldt voor het hele kalenderjaar. Onder de geïntegreerde regeling geldt tot 1800 S&O-uren een forfait van € 10 per uur en daarboven van € 4 per uur. In de RDA was het forfait slechts toepasbaar voor maximaal 1800 S&O-uren op jaarbasis.

Twee soorten werkzaamheden komen niet meer in aanmerking voor de S&O-afdrachtvermindering. Ten eerste een systematisch opgezette analyse van de technische haalbaarheid van het zelf verrichten van het speur- en ontwikkelingswerk. Ten tweede het uitvoeren van technisch onderzoek naar een substantiële wijziging van de productiemethode (bij productieprocessen) dan wel naar een modellering van processen (bij programmatuur).

Verder blijft het mogelijk om aan eigen S&O gerelateerde kosten en uitgaven op te voeren, die worden gemaakt door een ander lichaam. Dat andere lichaam moet wel deel uitmaken van dezelfde fiscale eenheid als de S&O-inhoudingsplichtige.

### 3.4 Overgangsregeling

S&O-uitgaven van € 1 miljoen of meer moeten verplicht in vijf jaar worden opgevoerd. Voor de zogenoemde nog openstaande S&O-uitgaven uit de huidige RDA geldt een overgangsregeling. Deze kunnen voor de nog resterende kalenderjaren, voor een evenredig deel worden opgevoerd onder de geïntegreerde regeling.

### 3.5 Uitvoering

RVO.nl zorgt, net als voorheen, voor de uitvoering, het toezicht en de handhaving van de geïntegreerde S&O-afdrachtvermindering.

## 4 Schenk- en erfbelasting

### 4.1 Tarieven schenk- en erfbelasting

Tarieven schenk- en erfbelasting 2016			
Deel van de belaste verkrijging	Tariefgroep 1 (partners en kinderen)	Tariefgroep 1A (kleinkinderen)	Tariefgroep 2 (overige verkrijgers)
€ 0 – € 121.903	10%	18%	30%
€ 121.903 – hoger	20%	36%	40%

Tarieven schenk- en erfbelasting 2015			
Deel van de belaste verkrijging	Tariefgroep 1 (partners en kinderen)	Tariefgroep 1A (kleinkinderen)	Tariefgroep 2 (overige verkrijgers)
€ 0 – € 121.296	10%	18%	30%
€ 121.296 – hoger	20%	36%	40%

### 4.2 Vrijstellingen schenkbelasting

Vrijstellingen schenkbelasting		
	2016	2015
Kinderen	€ 5.304	€ 5.277
Kinderen 18 – 40 jaar (eenmalig)	€ 25.449	€ 25.322
of		
Kinderen 18 – 40 jaar (eenmalig) indien schenking wordt aangewend voor de eigen woning of voor een dure studie	€ 53.016	€ 52.752
Overige verkrijgers	€ 2.122	€ 2.111

Per 1 januari 2017 wordt de eenmalige vrijstelling voor de schenking van de eigen woning verruimd naar € 100.000, waarbij deze vrijstelling in drie opeenvolgende jaren kan worden benut.

### 4.3 Vrijstellingen erfbelasting

Vrijstellingen erfbelasting		
	2016	2015
Partners	€ 636.180	€ 633.014
Kinderen en kleinkinderen	€ 20.148	€ 20.047
Bepaalde zieke en gehandicapte kinderen	€ 60.439	€ 60.138
Ouders	€ 47.715	€ 47.477
Overige verkrijgers	€ 2.122	€ 2.111

#### 4.4 Ondernemingsvermogen

Een verkrijging van ondernemingsvermogen is tot een waarde van € 1.060.298 (€ 1.055.022) van de objectieve onderneming voor 100% vrijgesteld. Voor ondernemingen die meer waard zijn dan die € 1.060.298 (€ 1.055.022) geldt voor het meerdere een vrijstelling van 83%. Als een deel van een objectieve onderneming wordt verkregen, wordt de 100% vrijstelling naar rato toegepast. Voor belasting, die eventueel nog verschuldigd is over het niet vrijgestelde deel, kan 10 jaar uitstel van betaling worden verkregen.

## 5 Belastingen op milieugrondslag

### 5.1 Tarieven

De inflatiecorrectie voor 2016 leidt tot een bijstelling van de daarvoor in aanmerking komende tarieven met 0,5%.

#### 5.1.1 Belasting op leidingwater

Het tarief van de leidingwaterbelasting, per kubieke meter, bedraagt:

	2016	2015
Leidingwater (tot 300 m <sup>3</sup> )	€ 0,335	€ 0,333

#### 5.1.2 Afvalstoffenbelasting

Vanaf 1 januari 2016 bedraagt de belasting op afvalstoffen € 13,07 (€ 13) per 1000 kilogram afval. Dit tarief geldt voor afval dat wordt gestort, verbrand of geëxporteerd. Afval dat wordt gerecycled, wordt niet belast. De afvalstoffenbelasting geldt sinds 1 juli 2015 ook voor het afval dat wordt geëxporteerd ter verbranding in het buitenland.

#### 5.1.3 Belasting op kolen

Het tarief van de kolenbelasting, per 1000 kilogram, bedraagt:

	2016	2015
Kolen	€ 14,47	€ 14,40

Kolen die worden gebruikt in kolencentrales voor de opwekking van elektriciteit zijn vanaf 2016 vrijgesteld van kolenbelasting.

#### 5.1.4 Energiebelasting

De tarieven voor de energiebelasting bedragen voor aardgas per kubieke meter en voor elektriciteit per kilowattuur (kWh):

	2016	2015
Aardgas (kubieke meter)		
0 – 170.000	€ 0,25168	€ 0,1911
170.000 – 1 mln.	€ 0,06954	€ 0,0677
1 mln. – 10 mln.	€ 0,02537	€ 0,0247
Boven 10 mln.	€ 0,01212	€ 0,0118
T.b.v. CNG-vulstation*	€ 0,16080	€ 0,1600

\* Een rechtstreeks op het distributienet van aardgas aangesloten inrichting waar uitsluitend aardgas wordt samengeperst tot CNG, dat wordt afgeleverd aan motorrijtuigen.

	2016	2015
Elektriciteit (kWh)		
0 - 10.000	€ 0,10070	€ 0,1196
10.000 - 50.000	€ 0,04996	€ 0,0469
50.000 - 10 mln.	€ 0,01331	€ 0,0125
Boven 10 mln. niet-zakelijk	€ 0,00107	€ 0,0010
Boven 10 mln. zakelijk	€ 0,00053	€ 0,0005

Op de energiebelasting op elektriciteit, die aan de hand van deze tarieven is berekend, wordt vervolgens per elektriciteitsaansluiting met verblijfsfunctie (bijvoorbeeld een aansluiting in een eengezinswoning) een belastingvermindering van € 310,81 (€ 311,84 in 2015) per verbruiksperiode van twaalf maanden toegepast.

#### 5.1.5 Opslag duurzame energie

Naast de energiebelasting wordt sinds 1 januari 2013 een opslag duurzame energie (ODE) geheven. Deze bedraagt voor aardgas per kubieke meter en voor elektriciteit per kilowattuur (kWh):

	2016	2015
Aardgas (kubieke meter)		
0 - 170.000	€ 0,01113	€ 0,0074
170.000 - 1 mln.	€ 0,0042	€ 0,0028
1 mln. - 10 mln.	€ 0,0013	€ 0,0008
Boven 10 mln.	€ 0,0009	€ 0,0006

	2016	2015
Elektriciteit (kWh)		
0 - 10.000	€ 0,0056	€ 0,0036
10.000 - 50.000	€ 0,0070	€ 0,0046
50.000 - 10 mln.	€ 0,0019	€ 0,0012
Boven 10 mln. niet-zakelijk	€ 0,000084	€ 0,000055
Boven 10 mln. zakelijk	€ 0,000084	€ 0,000055



## 6 Autobelastingen

### 6.1 Tarieven BPM

Vanaf 2016 worden in de BPM voor benzine- en dieselauto's de CO<sub>2</sub>-grenzen aangescherpt. De tarieven van de drie hoogste categorieën van CO<sub>2</sub>-uitstoot worden verhoogd. De tarieven in de BPM worden ten slotte aangepast aan de inflatie. De inflatiecorrectie voor 2016 is 0,5%.

In de onderstaande tabel zijn de CO<sub>2</sub>-grenzen en de tarieven in de BPM per 1 januari 2016 opgenomen.

Tabellen tarieven BPM 2016

Tarieven			
Bij een CO <sub>2</sub> -uitstoot van meer dan	maar niet meer dan	bedraagt de belasting voor een personenauto het in kolom III vermelde bedrag, vermeerderd met het bedrag dat wordt berekend door het in kolom IV vermelde bedrag te vermenigvuldigen met het aantal gram/km CO <sub>2</sub> -uitstoot dat de in kolom I vermelde CO <sub>2</sub> -uitstoot te boven gaat	
I	II	III	IV
-	79	€ 175	€ 6
79 gram/km	106	€ 649	€ 69
106 gram/km	155	€ 2.512	€ 124
155 gram/km	174	€ 8.539	€ 239
174 gram/km	-	€ 13.061	€ 478

#### 6.1.1 Dieseltoeslag BPM

De toeslag voor personenauto's met een dieselmotor is € 86,43 (€ 86,00) per gram CO<sub>2</sub>-uitstoot boven de 67 gram (70 gram) CO<sub>2</sub>-uitstoot per kilometer.

### 6.2 Tarieven MRB

De tarieven van de motorrijtuigenbelasting (MRB) worden aangepast aan de inflatie. De inflatiecorrectie voor 2016 is 0,5%.

#### 6.2.1 Heffing MRB en provinciale opcenten niet-ingezetenen

Vanaf 1 januari 2016 wordt een niet-ingezetene die onder de heffing van de MRB valt, voor de heffing van de provinciale opcenten geacht te wonen in de provincie met het laagste aantal opcenten. Voorheen werd de provincie met het hoogste aantal opcenten als uitgangspunt genomen.

#### 6.2.2 Jaarbetaling MRB vervalt

De mogelijkheid om de MRB voor een heel jaar in één keer te betalen komt met ingang van 1 juli 2016 te vervallen. Het vervallen van de mogelijkheid tot jaarbetaling leidt ertoe dat de MRB alleen nog per tijdvak van drie maanden vooruit kan worden betaald of maandelijks automatisch wordt afgeschreven. Voor gedane jaarbetalingen tot en met 30 juni 2016 heeft de maatregel geen effect: de tot en met 30 juni 2016 gedane jaarbetalingen blijven voor de resterende duur van de betaalde periode geldig.

### 6.2.3 **Vrijstelling nulemissievoertuigen in MRB**

De huidige vrijstelling in de MRB voor nulemissievoertuigen wordt gehandhaafd voor 2016. Auto's met een CO<sub>2</sub>-uitstoot van niet hoger dan 50 gram per kilometer hebben in 2016 recht op een halftarief in de MRB.

### 6.2.4 **Auto's dubbele cabine**

Motorrijtuigen met de functie van personenvervoer en met een toegestane maximum massa van meer dan 3.500 kg met een zogenoemde dubbele cabine worden vanaf 1 januari 2016 voor de MRB en de BPM gekwalificeerd als personenauto. Er is sprake van een dubbele cabine ingeval er achter de bestuurder ruimte is voor één rij naast elkaar in de rijrichting zittende personen. Voertuigen met een toegestane maximum massa van meer dan 3.500 kg waarvan de lengte van de voor personenvervoer ingerichte ruimte groter is dan de niet voor personenvervoer ingerichte ruimte, vallen hierdoor voor zowel de BPM als voor de MRB onder de fiscale definitie van het begrip personenauto. Dit betekent dat voor deze voertuigen het MRB-tarief voor personenauto's, ook in bepaalde bestaande gevallen, van toepassing zal worden en dat bij aanschaf van een nieuw voertuig BPM verschuldigd wordt.

**7.1 Implementatie ‘country-by-country reporting’ en de OESO-standaard voor verrekenprijsdocumentatie**

Multinationals met een omzet van meer dan € 750 miljoen worden verplicht om per land gegevens aan te leveren over onder andere de omzet, de behaalde winst en de verschuldigde belasting. Daarnaast dienen vennootschappen gegevens bij te houden over de gehanteerde verrekenprijzen.

**7.2 Modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen**

Overheidsondernemingen worden belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting, tenzij een vrijstelling van toepassing is.

**7.3 Invoering antimismatchregel in de deelnemingsvrijstelling (implementatie wijzigingen Moeder-dochterrichtlijn)**

Indien een moedermaatschappij een deelneming heeft in een dochtermaatschappij dan is een betaling door de dochtermaatschappij belast bij de moedermaatschappij voor zover die betaling bij de dochter aftrekbaar is.

**7.4 Aanscherping van de regeling voor het buitenlands aanmerkelijk belang (implementatie wijzigingen Moeder-dochterrichtlijn)**

Als een buitenlandse vennootschap tussen een Nederlandse en een buitenlandse vennootschap is geschoven om dividendbelasting te ontgaan en er is sprake van een kunstmatige constructie, dan wordt het tussengeschoven lichaam belastingplichtig in Nederland.

Een constructie is kunstmatig als in de structuur boven Nederland geen onderneming zit of als het tussengeschoven lichaam substanceloos is. In de dividendbelasting is een vergelijkbare regeling opgenomen voor de inhoudingsplicht van coöperaties.

## 8 Btw, accijns en verbruiksbelasting

### 8.1 Omzetbelasting (btw)

#### 8.1.1 Growkits

Het verlaagde btw-tarief is met ingang van 2016 niet meer van toepassing op de levering van pootgoed of broed voor middelen met een hallucinogene of psychedelische werking.

#### 8.1.2 Opgaaf intracommunautaire leveringen

Met ingang van 2016 is de drempel waarboven per maand een Opgaaf intracommunautaire leveringen moet worden ingediend aangepast van € 100.000 naar € 50.000.

### 8.2 Accijnzen

#### 8.2.1 Alcoholaccijns

De accijnstarieven voor vrijwel alle alcoholhoudende producten blijven voor 2016 ongewijzigd. Alleen het laagste tarief van de bieraccijns wordt verhoogd van € 7,59 tot € 8,83 per hectoliter zodat dit overeenstemt met het nieuwe uniforme tarief van de verbruiksbelasting van alcohol-vrije dranken.

#### 8.2.2 Tabaksaccijns

Per 1 april 2016 wordt de accijns van rooktabak (o.a. shag) verhoogd met € 13,51 per kilogram (54 cent per pakje van 40 gram). Daarnaast vindt per 1 april 2016 de jaarlijkse aanpassing plaats van de tarieven van de tabaksaccijns. Dit gebeurt op basis van de wijziging in het gemiddelde prijspeil van sigaretten en shag. Voor 2016 wordt overigens alleen het accijnstarief van sigaretten hieraan aangepast omdat het gemiddelde prijspeil van shag lager was dan in het voorgaande jaar. In dat geval vindt geen aanpassing plaats.

#### 8.2.3 Accijns van LPG, LNG en minerale oliën

De accijnstarieven van alle minerale oliën worden met ingang van 1 januari 2016 verhoogd als gevolg van de jaarlijkse indexering. In tegenstelling tot de afgelopen vier jaar geldt dit ook voor LPG en LNG. De indexatiefactor voor 2016 is 1,005.

De accijnstarieven voor de meest gebruikte brandstoffen zijn in 2016 als volgt, waarbij het tarief is vermeld per liter (alleen LPG/LNG per kg):

	2016	2015
Benzine	€ 0,77	€ 0,77
Kerosine	0,48	0,48
Diesel	0,48	0,48
LPG/LNG	0,34	0,33

Voor accijnstarieven van andere producten en voor de terug te ontvangen bedragen aan accijns in verband met bepaalde verzoeken om teruggaaf, zie [www.douane.nl](http://www.douane.nl).

### 8.3 Verbruiksbelasting

De verbruiksbelasting wordt per 1 januari 2016 verhoogd voor alle alcoholvrije dranken. Er geldt voortaan één tarief van € 8,83 per 100 liter. Zoals hiervoor is genoemd, wordt ook het laagste tarief van de bieraccijns aan dit tarief gelijkgesteld.

In 2015 was er nog een onderscheid. Het tarief voor vruchtensap, groentesap en mineraalwater was € 5,70 per 100 liter en voor limonade € 7,59 per 100 liter.

	Tariefverhoging per liter
<b>Categorie I</b>	
Vruchtensap, groentesap en mineraalwater	3,1 cent (54%)
<b>Categorie II</b>	
Limonade	1,2 cent (16%)

## 9 Overige

### 9.1 Overdrachtsbelasting

Bij de verkrijging van een onroerende zaak waarop een erfdiensbaarheid, een recht van erfpacht of een recht van opstal drukt, mag de waarde voor de berekening van de verschuldigde overdrachtsbelasting worden verminderd. De gekapitaliseerde waarde van de verschuldigde canon mag in mindering worden gebracht op de waarde van de eigendom van de verkregen onroerende zaak. Over die waarde (de maatstaf van heffing) wordt vervolgens overdrachtsbelasting berekend.

Met ingang van 1 januari 2016 mag de bedoelde vermindering van de maatstaf van heffing niet toegepast worden wanneer een onroerende zaak wordt geleverd onder voorbehoud van genoemde zakelijke (gebruiks)rechten ten behoeve van diegene die de onroerende zaak vervreemdt.

### 9.2 Toeslagen

De bedragen en wijzigingen in het kindgebonden budget, de zorgtoeslag, de kinderopvangtoeslag en de huurtoeslag zijn afkomstig van andere ministeries. De Belastingdienst zorgt voor de uitvoering en uitbetaling. Op [www.toeslagen.nl](http://www.toeslagen.nl) kan voor de verschillende toeslagen een proefberekening worden gemaakt op basis van individuele gegevens.

## Bijlage Beleidsinformatie met belastingtarieven 2013-2016

### Schijven / tarieven Inkomstenbelasting

	2013	2014	2015	2016
Grens 1e schijf	19.645	19.645	19.822	19.922
Grens 2e schijf geboren op / na 1-1-1946	33.363	33.363	33.589	33.715
Grens 2e schijf geboren voor 1-1-1946	33.555	33.555	33.857	34.027
Grens 3e schijf	55.991	56.531	57.585	66.421
Belastingtarief 1e schijf	5,85%	5,10%	8,35%	8,40%
Belastingtarief 2e schijf	10,85%	10,85%	13,85%	12,25%
Belastingtarief 3e schijf	42,00%	42,00%	42,00%	40,40%
Belastingtarief 4e schijf	52,00%	52,00%	52,00%	52,00%
Tarief AOW-premie	17,90%	17,90%	17,90%	17,90%
Tarief AWBZ/WLZ-premie	12,65%	12,65%	9,65%	9,65%
Tarief ANW-premie	0,60%	0,60%	0,60%	0,60%
Gecombineerd tarief 1e schijf	37,00%	36,25%	36,50%	36,55%
idem boven AOW-leeftijd eerste schijf	19,10%	18,35%	18,60%	18,65%
Gecombineerd tarief 2e schijf	42,00%	42,00%	42,00%	40,40%
idem boven AOW-leeftijd tweede schijf	24,10%	24,10%	24,10%	22,50%
Tijdelijk tarief Box 2 tot € 250.000	nvt	22,00%	nvt	nvt
Tarief Box 2	25,00%	25,00%	25,00%	25,00%
Tarief Box 3 (over rendement van 4%)	30,00%	30,00%	30,00%	30,00%
Dividendbelasting (voorheffing IB)	15,00%	15,00%	15,00%	15,00%

\* Tarieven en bedragen gelden vanaf 01-01-2016, tenzij anders vermeld

## Heffingskortingen

	2013	2014	2015	2016
<b>Algemene heffingskorting</b>				
Algemene heffingskorting maximum	2.001	2.103	2.203	2.242
idem boven AOW-leeftijd	1.034	1.065	1.123	1.145
Start afbouw AHK vanaf inkomen	-	19.645	19.822	19.922
Einde afbouw AHK bij inkomen	-	56.495	56.934	66.417
Algemene heffingskorting hogere inkomens	-	1.366	1.342	0
idem boven AOW-leeftijd hogere inkomens	-	693	685	0
<b>Arbeidskorting</b>				
Arbeidskorting maximum 1e opbouwtraject	161	161	163	164
Max. 1e opbouw bereikt bij inkomen	8.816	8.913	9.010	9.147
Arbeidskorting maximum	1.723	2.097	2.220	3.103
Arbeidskorting maximum vanaf AOW-leeftijd	890	1.063	1.132	1.585
Max. arbeidskorting behaald bij inkomen	18.509	19.253	19.463	19.758
Start afbouw AK met 4% vanaf inkomen	40.248	40.721	49.770	34.015
Arbeidskorting na maximale afbouw	550	367	184	0
Einde afbouw AK bij inkomen	69.573	83.971	100.670	111.590
<b>(Alleenstaande) ouderenkorting</b>				
Inkomensgrens ouderenkorting	35.450	35.450	35.770	35.949
Ouderenkorting onder inkomensgrens	1032	1032	1.042	1.187
Ouderenkorting boven inkomensgrens	150	150	152	70
Alleenstaande ouderenkorting (geen inkomensgrens)	429	429	433	436
Tijdelijke heffingskorting voor VUT en prepensioen (max)	182	121	61	afgeschaft
<b>Inkomensafhankelijke combinatiekorting</b>				
Inkomensdrempel combinatiekorting	4.814	4.814	4.857	4.881
Combinatiekorting basis bij inkomensdrempel	1.024	1.024	1.033	1.039
Opbouwpercentage na inkomensdrempel	4,000%	4,000%	4,000%	6,159%
Maximum combinatiekorting	2.133	2.133	2.152	2.769
Maximum combinatiekorting bereikt bij inkomen	32.539	32.539	32.832	32.970
<b>Overige heffingskortingen</b>				
Alleenstaande-ouderkorting	947	947	afgeschaft	afgeschaft
Aanvullende alleenstaande-ouderkorting	1319	1319	afgeschaft	afgeschaft
Jonggehandicaptenkorting	708	708	715	719
Heffingskortingen box 3 (% van vrijstelling)	0,7%	0,7%	0,7%	0,7%
<b>Werkbonus (alleen nog voor bestaande gevallen vanaf 2014)</b>				
Max. werkbonus (tussen 100% en 120% WML)	1100	1119	1.119	1.119
opbouw in % van inkomen boven 90% WML	57,763%	58,100%	58,100%	58,100%
afbouw in % van inkomen boven 120% WML	10,502%	10,567%	10,567%	10,567%



## Onbelaste vergoedingen/verstrekkingen (LB)

	2013	2014	2015	2016
Max. onbelaste verg. zakelijke km. (eurocent)	19	19	19	19
Maximum vergoeding vrijwilligers per jaar/maand	1.500/150	1.500/150	1.500/150	1.500/150

## Specifieke zorgkosten

	2013	2014	2015	2016
drempel (in % van inkomen onder/boven ink.grens)	1,65%/5,75%	1,65%/5,75%	1,65%/5,75%	1,65%/5,75%
inkomensgrens voor drempelpercentage	39.618	39.618	39.975	40715
Minimale drempel per volwassene per jaar	125	125	127	128
Vermenigvuldigingsfactor tot 2e schijf vanaf/onder AOW-leeftijd	113%/40%	113%/40%	113%/40%	113%/40%

## Vrijstellingen Box III

	2013	2014	2015	2016
Heffingvrij vermogen per volwassene	21.139	21.139	21.330	24.437
Drempel schulden per volwassene	2.900	2.900	3.000	3.000
Ouderentoeslag (maximaal) bij laag inkomen	27.984	27.984	28.236	afgeschaft
Ouderentoeslag (maximaal) bij middeninkomen	13.992	13.992	14.118	afgeschaft
Vrijstelling voor maatsch. (vanaf 2013: groene) beleggingen	56.420	56.420	56.928	57.213

## Ondernemersaftrek/vrijstelling

	2013	2014	2015	2016
Zelfstandigenaftrek	7.280	7.280	7.280	7.280
Startersaftrek	2.123	2.123	2.123	2.123
Aftrek voor speur en ontwikkeling (S&O)	12.310	12.310	12.421	12.484
idem extra S&O voor starters	6.157	6.157	6.213	6.245
Stakingsaftrek	3.630	3.630	3.630	3.630
Startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid (maximum)	12.000	12.000	12.000	12.000
MKB-winstvrijstelling	14,00%	14,00%	14,00%	14,00%

## WVA S&O-afdrachtvermindering

	2013	2014	2015	2016
Loongrens speur- en ontwikkelingswerk (S&O)	200.000	250.000	250.000	350.000
Plafond	€ 14 mln.	€ 14 mln.	€ 14 mln.	vervallen.
Percentage eerste schijf (tot loongrens)	38%	35%	35%	32%
idem voor starters	50%	50%	50%	40%
Percentage tweede schijf (boven loongrens)	14%	14%	14%	16%

## Diversen IB/LB

	2013	2014	2015	2016
Eigenwoningforfait WOZ € 75.000 tot grens	0,60%	0,70%	0,75%	0,75%
Grens WOZ-waarde eigenwoningforfait	1.040.000	1.040.000	1.050.000	1.050.000
Eigenwoningforfait vanaf grens	1,55%	1,80%	2,05%	2,35%
<b>Autokostenfictie</b> (prive kilometers per jaar)				
<500	0%	0%	0%	0%
>500	25%	25%	25%	25%
Idem indien zuinige auto	20%	20%	20%	21%
Idem indien zeer zuinige auto I	14%	14%	14%	-
Idem indien zeer zuinige auto II	0%	7%	7%	15%
Idem indien volledig elektrische auto's	0%	4%	4%	4%
grens zuinige auto (benz./diesel) in gr/km CO <sub>2</sub> (t/m)	124 /112	117/111	110	106
grens zeer zuinige auto I (benz./diesel) in gr/km CO <sub>2</sub> (t/m)	95 / 88	88 / 85	82	-
grenzen zeer zuinige auto II in gr/km CO <sub>2</sub> (t/m)	1 - 50	1 - 50	1-50	1-50

## Schijven / tarieven Vennootschapsbelasting

	2013	2014	2015	2016
Grens schijf 1	200.000	200.000	200.000	200.000
VPB-tarief 1e schijf	20,00%	20,00%	20,00%	20%
VPB-tarief 2e schijf	25,00%	25,00%	25,00%	25%

## Schenk- en erfbelasting

	2013	2014	2015	2016
Vrijstelling erfbelasting partner	616.880	627.367	633.014	636.180
Vrijstelling erfbelasting kinderen	19.535	19.868	20.047	20.148
Vrijstelling schenkingsrecht voor kinderen	5.141	5.229	5.277	5.304
idem voor kinderen éénmalig	24.676	25.096	25.322	25.449
Idem bij aankoop eigen woning of studie **	51.407	52.281	52.752	53016

Tariefgroep	I	IA	II
Tarieven schenk- en erfbelasting voor 2016	(partners en kinderen)	(kleinkinderen)	(overige verkrijgers)
Belaste verkrijging			
€ 0 - € 121.903	10%	18%	30%
€ 121.903 en hoger	20%	36%	40%

\*\* Er is sprake van een tijdelijke verhoging van de verhoogde eenmalige vrijstelling t.b.v. de eigen woning tot € 100.000 voor de periode 01-10-2013 t/m 31-12-2014.

## Omzetbelasting

	2013	2014	2015	2016
algemeen tarief	21%	21%	21%	21%
laag tarief	6%	6%	6%	6%

## Overig

	2013	2014	2015	2016
Assurantiebelasting	21,00%	21,00%	21,00%	21,00%
Overdrachtsbelasting woningen	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%
Overdrachtsbelasting niet-woningen	6,00%	6,00%	6,00%	6,00%

## Milieubelastingen

	2013	2014	2015	2016
<b>Energiebelasting</b>				
<b>Aardgas in € per m<sup>3</sup> (excl BTW)</b>				
0-170.000	0,1862	0,1894	0,1911	0,25168
170 000-1 mln	0,0439	0,0446	0,0677	0,06954
1 mln-10 mln	0,0160	0,0163	0,0247	0,02537
Boven 10 mln	0,0115	0,0117	0,0118	0,01212
Indien gebruikt als autobrandstof via CNG vulstations	0,0959	0,128	0,16	0,16080
<b>Elektriciteit in € per kWh (excl BTW)</b>				
0-10 000	0,1165	0,1185	0,1196	0,10070
10 000-50 000	0,0424	0,0431	0,0469	0,04996
50 000-10 mln.	0,0113	0,0115	0,0125	0,01331
10 mln.-> niet-zakelijk verbruik	0,0010	0,0010	0,0010	0,00107
10 mln.-> zakelijk verbruik	0,0005	0,0005	0,0005	0,00053
Belastingvermindering EB per aansluiting (€ p/j)	318,62	318,62	311,84	310,81
<b>Kolenbelasting (€ per ton)</b>	<b>14,03</b>	<b>14,27</b>	<b>14,40</b>	<b>14,47</b>
<b>Leidingwaterbelasting tot 300 m<sup>3</sup> (€ per m<sup>3</sup>)</b>	<b>0,165</b>	<b>0,33</b>	<b>0,333</b>	<b>0,335</b>
<b>Afvalstoffenbelasting storten (€ per ton)</b>	<b>nvt</b>	<b>17,00</b>	<b>13,00</b>	<b>13,07</b>
<b>Afvalstoffenbelasting verbranden (€ per ton)</b>	<b>nvt</b>	<b>0,00</b>	<b>13,00</b>	<b>13,07</b>

## Tabaksaccijns

	2013	2014	2015	2016
<b>Sigaretten</b> (per 1000 stuks, excl BTW, tarieven per 1 april)				
minimum accijnsbedrag	176,11	176,75	181,53	181,58
ad valorem accijnsdeel	2,36%	0,95%	1,09%	0,83%
specifiek accijnsdeel	169,86	173,97	178,28	179,07
<b>rooktabak (per kg excl BTW, tarieven per 1 april)</b>				
minimum accijnsbedrag	81,76	83,07	85,74	99,25
ad valorem accijnsdeel	7,19%	5,03%	4,60%	4,60%
specifiek accijnsdeel	72,64	75,77	78,68	78,68

## Alcoholaccijns en frisdrankbelasting

	2013	2014	2015	2016
<b>Accijnstarief in € per 100 liter</b>				
Bier (Plato 7-11%)	26,94	28,49	28,49	28,49
Bier (Plato 11-15%)	35,9	37,96	37,96	37,96
Wijn niet mousserend (>8,5% - 15% alcohol)	83,56	88,36	88,36	88,36
Gedistilleerd (per volumepercent alcohol)	15,94	16,86	16,86	16,86
Limonade	5,5	7,59	7,59	8,83
Vruchtensap, groentesap, mineraalwater	4,13	5,7	5,7	8,83

## Brandstofaccijns

	2013	2014	2015	2016
<b>Accijnstarief in € per liter</b> (excl. BTW en excl. Voorraadheffing)				
Benzine (euroloodvrij)	0,7466	0,7592	0,7661	0,7699
Diesel	0,4403	0,4778	0,4821	0,4847
LPG	0,1800	0,3222	0,3347	0,3363

## MRB

	2013	2014	2015	2016
<b>Tarief in € per kwartaal (excl. opcenten)</b>				
Personenauto benzine 900 kg	49,17	50,01	50,46	50,71
Personenauto benzine per 100 kg boven 900 kg	13,23	13,45	13,57	13,64
Personenauto diesel 900 kg	163,17	165,95	167,44	168,27
Personenauto diesel per 100 kg boven 900 kg	25,59	26,02	26,25	26,38

## BPM

	2013	2014	2015	2016
CO <sub>2</sub> -grenzen onderste schijf benzine, aardgas en lpg	nvt	nvt	1-82	1-79
CO <sub>2</sub> -grenzen 1e schijf benzine, aardgas en lpg	96-140	89-124	83-110	80-106
CO <sub>2</sub> -grenzen 2e schijf benzine, aardgas en lpg	141-208	125-182	111-160	106-155
CO <sub>2</sub> -grenzen 3e schijf benzine, aardgas en lpg	209-229	183-203	161-180	155-174
CO <sub>2</sub> -grenzen onderste schijf diesel	nvt	nvt	1-82	1-79
CO <sub>2</sub> -grenzen 1e schijf diesel	89-131	86-120	83-110	80-106
CO <sub>2</sub> -grenzen 2e schijf diesel	132-192	121-175	111-160	106-155
CO <sub>2</sub> -grenzen 3e schijf diesel	193-215	176-197	161-180	155-174
CO <sub>2</sub> -grens dieseltoeslag vanaf	70	70	70	67
Vaste voet bij CO <sub>2</sub> -uitstoot > 0 g/km	nvt	nvt	175	175
Tarief onderste schijf	nvt	nvt	6	6
Tarief eerste schijf (€ per g/km CO <sub>2</sub> -uitstoot)	125	105	69	69
Tarief tweede schijf (€ per g/km CO <sub>2</sub> -uitstoot)	148	126	112	124
Tarief derde schijf (€ per g/km CO <sub>2</sub> -uitstoot)	276	237	217	239
Tarief vierde schijf (€ per g/km CO <sub>2</sub> -uitstoot)	551	474	434	478
Tarief dieseltoeslag	56,13	72,93	86	86,43



n Financiën Wijzigingen belastingen M  
inisterie van Financiën Wijzigingen be  
lastingen Ministerie van Financiën Wi  
jzigingen belastingen Ministerie van F  
inanciën Wijzigingen belastingen Min  
isterie van Financiën Wijzigingen bela  
stingen Ministerie van Financiën Wijz  
igingen belastingen Ministerie van Fir  
anciën Wijzigingen belastingen Minis